

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Realgymnasiet Norrköping i Norrköpings kommun med huvudmannen Lärande i Sverige AB.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lärande i Sverige AB en anmärkning avseende brister rörande tillgång till skolbibliotek och biblioteksplan. Lärande i Sverige AB ska senast den **8 januari 2027** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser bemanning av skolbibliotek.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:6896) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2026 inlett en tillsyn av Realgymnasiet Norrköping i Norrköpings kommun med huvudmannen Lärande i Sverige AB.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Realgymnasiet Norrköping följer gällande bestämmelser om elevers tillgång till bemannade skolbibliotek.

Tillsynen har genomförts den 10 september 2026 genom intervjuer med elever och rektorn samt observationer. En digital intervju med biblioteksansvarige genomfördes den 10 september 2026. Som en del av tillsynen har även huvudmannens och skolenhetens biblioteksplaner

granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av observationer och intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att det finns ett bibliotek i skolenhetens lokaler som är tillgängligt för alla elever. Vidare framgår att bibliotekets verksamhet är samlad i en lokal som hålls ordnad av biblioteksansvarige och att biblioteket har ett analogt utlåningssystem. Av intervjuer med biblioteksansvarige och rektorn framgår att ett digitalt bibliotekssystem kommer att driftsättas under höstterminen.

Av observationer framgår att biblioteket är öppet 3 timmar per vecka, fördelat på tre dagar. Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att eleverna har tillgång till biblioteket även utanför ordinarie öppettider, då de kan kontakta biblioteksansvarige som vid behov öppnar upp biblioteket för elever som vill låna litteratur.

Av observationer framgår att litteraturen i biblioteket är uppdelad efter genre och språk. Av observationer och intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att det finns ett målgruppsanpassat och allsidigt utbud av skönlitteratur. Det finns skönlitteratur inom olika genrer, så som fantasy, deckare och klassiker, samt en mindre mängd facklitteratur. Av intervju med biblioteksansvarige framgår att det finns litteratur på svenska och engelska, samt en mindre mängd litteratur på danska. Det framgår vidare att det finns litteratur på lättläst svenska och lättläst engelska.

Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att eleverna inte har tillgång till digitala medier i skolbiblioteket. Av intervjuer med elever och biblioteksansvarige framgår vidare att eleverna inte har tillgång till andra kulturuttryck såsom film eller musik i skolbiblioteket.

Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att skolbiblioteket används som en resurs i undervisningen. Exempelvis äger temautställningar rum i skolbiblioteket, där böcker ställs fram för exponering. Av intervjuer framgår vidare att det på skolenheten sker läsprojekt, till vilka eleverna lånar litteratur i biblioteket.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. (2 kap. 24 a § skollagen)

Av läroplanen framgår att som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. (Lgy25, 2.6 Rektorns ansvar)

Av förarbeten till skollagen framgår att för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet behöver skolbiblioteken inneha såväl analoga som digitala medier. Begreppet medier bör ha samma innebörd som i bibliotekslagen och innefatta både litteratur i olika format och andra kulturuttryck som musik och film. (prop. 2012/13:147 s. 22)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att elevernas tillgång till olika medier, exempelvis tryckta och digitala verk, är beroende av hur de presenteras. Detta innebär att de medier och tjänster som skolbiblioteket förfogar över ska vara samlade på ett och samma ställe och ha en särskild lokal. (prop. 2023/24:164 s. 21)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av digitala medier. Av tillsynen framgår visserligen att eleverna har tillgång till ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier, men att det saknas digitala medier i skolbibliotekets utbud. Då författningarna ställer krav på ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier utgör detta en brist. Av tillsynen framgår dock inte annat än

att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Biblioteksplan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med tre planer till Skolinspektionen: medieplan, skolbiblioteksplan samt en lokal aktivitetsplan avseende skolbiblioteket vid Realgymnasiet Norrköping.

Av huvudmannens medieplan framgår att den utgör en vägledning för hur skolbibliotekets bestånd planeras, förvaltas och utvecklas i linje med skolans pedagogiska uppdrag. Av medieplanen framgår vidare att den ska utgöra ett verktyg för bibliotekarier, skolbiblioteksansvariga och pedagogisk personal i det läsfrämjande och kunskapsstödjande arbetet.

Av huvudmannens skolbiblioteksplan framgår att den omfattar verksamhet vid Lärande i Sverige AB samt Lärande förskolor och grundskolor AB vårterminen 2025 till höstterminen 2027. Av skolbiblioteksplanen framgår att den syftar till att vara ett verktyg för utveckling av biblioteksverksamheten. Av skolbiblioteksplanen framgår vidare mål och mission med skolbiblioteksverksamheten, samt indikatorer för respektive mål. I planen anges ansvarsfördelning samt hur biblioteksverksamheten ska följas upp.

Av bibliotekets aktivitetsplan framgår vem som är ansvarig för biblioteksverksamheten vid Realgymnasiet Norrköping och att aktivitetsplanen gäller vårterminen 2025 till höstterminen 2027. Av aktivitetsplanen framgår vidare syfte och mål med skolbiblioteksverksamheten, vilka som utgör skolbibliotekets målgrupper, planerade aktiviteter och en beskrivning av samarbetet med pedagoger. Avslutningsvis framgår även av planen hur skolbibliotekets verksamhet ska kommuniceras och synliggöras, samt hur biblioteksverksamheten ska följas upp och utvärderas.

Varken huvudmannens medieplan, huvudmannens skolbiblioteksplan eller skolenhetens aktivitetsplan för biblioteket innehåller information om omfattning av bemanning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. (2 kap. 24 c § 1 st. skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att det av biblioteksplanen ska framgå hur skolbiblioteksverksamheten är tänkt att fungera och bidra till elevernas

lärande, med bland annat uppföljningsbara och konkreta mål, visioner och aktiviteter. (prop. 2023/24:164 s. 37)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att regeringen föreslår att det ska införas ett krav i skollagen på att skolbibliotek ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. I och med att huvudmannen i biblioteksplanen ska precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås ska biblioteksplanen alltså även omfatta bemanningen av skolbiblioteket. Det ska således i biblioteksplanen anges till exempel hur många timmar i veckan och med vilken frekvens en skolbibliotekarie ska vara på plats. (prop. 2023/24:164 s. 37)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens biblioteksplan inte uppfyller författningarnas krav. Av tillsynen framgår visserligen att huvudmannen har antagit tre planer som gäller för skolbiblioteksverksamheten inom Lärande i Sverige AB och för Realgymnasiet Norrköping, och att det av dessa framgår hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Tillsynen visar dock att det i planerna inte anges i vilken omfattning skolbiblioteket är bemannat. Det är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Lärande i Sverige AB:s verksamhet vid Realgymnasiet Norrköping uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till skolbibliotek och biblioteksplan. Utredningen visar att eleverna inte har tillgång till digitala medier genom skolbiblioteket. Skolbiblioteket vid Realgymnasiet Norrköping har dock ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier och biblioteket används som en resurs i undervisningen. I biblioteksplanerna saknas information om omfattning av bemanning. Biblioteksplanerna anger dock hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Lärande i Sverige AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Bemanning av skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att biblioteket är bemannat under bibliotekets öppettider. Av observationer framgår att biblioteket är öppet 3 timmar per vecka, fördelat på tre dagar. Av intervjuer med biblioteksansvarige och rektorn framgår att biblioteket är bemannat i den utsträckning som krävs för att ändamålen med skolbiblioteket ska uppnås.

Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att biblioteksansvarige arbetar läsfrämjande genom att ge boktips och samtala med elever om litteratur. Av intervjuer med biblioteksansvarige framgår vidare att biblioteksverksamheten främjar läsning genom de temaveckor som arrangeras i skolbibliotekets lokal, vilka uppmuntrar eleverna att besöka biblioteket. Av intervjuer med elever, biblioteksansvarige och rektorn framgår att biblioteksansvarige inte arbetar direkt mot eleverna för att främja elevernas media- och informationskunnighet. Av intervju med biblioteksansvarige framgår dock att biblioteksansvarige arbetar med medie- och informationskunnighet med skolenhetens arbetslag, med syftet att lärarna ska kunna dra nytta av den kunskapen i undervisningen. Av intervju med rektorn framgår vidare att biblioteksansvarige är behjälplig i de fall elever efterfrågar stöd kring informationssökning.

Avslutningsvis framgår det av intervjuer med biblioteksansvarige och rektorn att biblioteksansvarige besitter den kompetens som krävs för att ändamålen med skolbiblioteket ska uppnås.

Rättslig reglering

Av bibliotekslagen framgår att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. (2 § bibliotekslagen [2013:801])

Av skollagen framgår att utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (2 kap. 24 b § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. (2 kap. 24 d § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare

Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Amanda Hellman

Föredragande

Signerat av: Amanda Hellman